BÀI GIẢNG: CHIẾN TRANH LẠNH (1947 – 1989)
CHUYÊN ĐỀ: THẾ GIỚI TỪ NĂM 1945 ĐẾN NĂM 1991
MÔN: LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ 9
GIÁO VIÊN: THẦY TRẦN THANH QUANG

MỤC TIÊU

✓ *Nhận biết được nguyên nhân, những biểu hiện và hậu quả của Chiến tranh lạnh.*

1. NGUYÊN NHÂN XUẤT HIỆN CHIẾN TRANH LẠNH

*Sau CTTG thứ hai, Xô – Mĩ chuyển từ liên minh chống phát xít sang đối đầu nhau gay gắt:

- Mĩ và khối TBCN lo ngại sự tồn tại và ảnh hưởng của chủ nghĩa Cộng sản.
- Liên Xô giúp đỡ các Đảng Cộng sản, lập các nhà nước dân chủ nhân dân ở Đông Âu.

*Tháng 3/1947, Tổng thống Truman công khai thực hiện Chiến lược toàn cầu, chống Liên Xô và khối XHCN.

2. BIỂU HIỆN CỦA CHIẾN TRANH LẠNH

Sự đối lập trên mọi mặt: kinh tế, chính trị - quân sự, tranh giành ảnh hưởng, ... giữa Mĩ (cầm đầu phe TBCN) và Liên Xô (lãnh đạo phe XHCN).

MỸ VÀ CÁC NƯỚC TƯ BẢN CHỦ NGHĨA	LIÊN XÔ VÀ CÁC NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA
KINH TẾ	
Thực hiện Kế hoạch Mác-san (1947), Mỹ đầu tư khoảng 13 tỉ USD cho 16 nước Tây Âu phục hồi kinh tế.	Thành lập Hội đồng Tương trợ kinh tế – SEV (1949), thúc đẩy sự hợp tác, giúp đỡ lẫn nhau giữa các nước xã hội chủ nghĩa.
CHÍNH TRỊ – QUÂN SỰ	
Thành lập Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương – NATO (1949).	Thành lập Tổ chức Hiệp ước Vác-sa-va (1955).
Chế tạo thành công bom nguyên tử (1945). Phóng thành công vệ tinh nhân tạo (1958),...	Chế tạo thành công bom nguyên tử (1949). Phóng thành công vệ tinh nhân tạo (1957),...
MỞ RỘNG ẢNH HƯỞNG Ở CÁC KHU VỰC	
Đức	
Ủng hộ thành lập Nhà nước Cộng hoà Liên bang Đức ở Tây Đức (9 – 1949).	Ủng hộ thành lập Nhà nước Cộng hoà Dân chủ Đức ở Đông Đức (10 – 1949).
Triều Tiên	
Ủng hộ thành lập Nhà nước Đại Hàn Dân quốc ở phía nam (Hàn Quốc, 8 – 1948); viện trợ và trực tiếp tham gia trong cuộc chiến tranh với Cộng hoà Dân chủ nhân dân Triều Tiên (1950 – 1953).	Ủng hộ thành lập Nhà nước Cộng hoà Dân chủ nhân dân Triều Tiên ở phía bắc (9 – 1948); viện trợ và trực tiếp tham gia trong cuộc chiến tranh với Hàn Quốc (1950 – 1953).

Cu-ba	
Chống Chính phủ Cu-ba do Phi-đen Cát-xtơ-rô đứng đầu, thực hiện lệnh phong toả hải quân đối với Cu-ba (10 – 1962).	Hỗ trợ kinh tế, đưa quân đội thường trực và một số tên lửa hạt nhân vào Cu-ba (10 – 1962).
Việt Nam	
Giúp thực dân Pháp tiến hành chiến tranh xâm lược (1950 – 1954); thiết lập, hỗ trợ chính quyền ở miền Nam, tiến hành chiến tranh xâm lược ở miền Nam và chống phá công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc (1954 – 1975).	Ủng hộ cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (1950 – 1954); ủng hộ công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thống nhất đất nước (1954 – 1975).

3. HẬU QUẢ CỦA CHIẾN TRANH LẠNH

- Tháng 12/1989, Mĩ – Xô tuyên bố chấm dứt Chiến tranh lạnh.
- Chiến tranh Lạnh đã mang lại những hậu quả hết sức nặng nề:

+ Thế giới luôn trong tình trạng căng thẳng.

+ Xuất hiện các cuộc chiến tranh, xung đột vũ trang; nhân loại đứng trước nguy cơ bùng nổ CTTG mới.

+ Dẫn tới tình trạng chia cắt lãnh thổ, chia rẽ tình cảm dân tộc, xung đột tôn giáo, ...cùng hệ lụy lâu dài.

LUYỆN TẬP

Câu 1: Sự kiện nào khởi đầu cuộc chiến tranh Lạnh?

A. Sự hình thành hệ thống xã hội chủ nghĩa.

B. Sự ra đời của "Học thuyết Truman".

C. Sự ra đời của khối quân sự Bắc Đại Tây Dương (NATO).

D. Sự ra đời của Tổ chức Hiệp ước Vác-sa-va.

Câu 2: Chiến tranh Lạnh chủ yếu là cuộc chạy đua trên lĩnh vực nào?

A. Hàng hải.

B. Hàng không.

C. Khoa học – kĩ thuật.

D. Quân sự.

Câu 3: Sự kiện nào không phải là biểu hiện của chiến tranh Lạnh?

A. Chiến tranh Triều Tiên (1950 – 1953).

B. Mĩ lập Khối quân sự Bắc Đại Tây Dương (NATO).

C. Chiến tranh xâm lược Việt Nam của Pháp (1858 – 1884).

D. Chiến tranh xâm lược Việt Nam của Mĩ (1954 – 1975).

Câu 4: Ai đã cùng tổng bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô tuyên bố chấm dứt chiến tranh Lạnh?

A. Tổng thống Mĩ Bush (cha).

B. Tổng thống Mĩ Bill Clinton.

C. Tổng thống Mĩ Nixon.

D. Tổng thống Mĩ Truman.

Câu 5: Chiến tranh lạnh còn để lại hậu quả nào cho đến tận ngày nay?

A. Bán đảo Triều Tiên bị chia cắt.

B. Nước Đức chưa được thống nhất.

C. Liên hợp quốc phải giải thể.

D. Liên minh quân sự NATO tan rã.